

Рівненський державний гуманітарний університет
Кафедра образотворчого і декоративно-прикладного мистецтва
імені Степана Шевчука

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ

ОК 25 ПЛЕНЕР

спеціальність 0.23 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво,
реставрація

напрямок підготовки 02 Культура і мистецтво

освітня програма Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво,
реставрація

Художньо-педагогічний факультет

2025 – 2026 навчальний рік

Робоча програма навчальної практики «**ПЛЕНЕР**» для здобувачів вищої освіти за спеціальністю / освітньою програмою 014(12) «Середня освіта (Образотворче мистецтво)»

Мова навчання українська.

Розробники: Крайлюк Л.В., к. мист. н., доцент кафедри образотворчого і декоративно-прикладного мистецтва РДГУ

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри образотворчого і декоративно-прикладного мистецтва імені Степана Шевчука

Протокол від “25” вересня 2025 року № 8

Завідувач кафедри Власюк О. П. (_____) (підпис)
(прізвище та ініціали)

Робочу програму схвалено навчально-методичною комісією художньо-педагогічного факультету

Протокол від “___” вересня 2025 року № 8

Голова навчально-методичної комісії Рабченюк С. В. (_____) (підпис)

(прізвище та ініціали)

© Крайлюк Л.В., 2025 рік

© Рівненський державний гуманітарний університет

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 6	Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка	Обов'язкова	
Модулів 1	Спеціальність: 014(12) Середня освіта (Образотворче мистецтво)	Рік підготовки	
Змістових модулів		2-й	2-й
		Семестр	
Загальна кількість годин – 180		4-й	4-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – самостійної роботи студента – 45	Освітній рівень: бакалавр	0 год.	0 год.
		лабораторні	
		0 год.	0 год.
		Самостійна робота	
		180 год.	180 год.
		Вид контролю:	
	залік	залік	
Передумови для вивчення дисципліни (перелік дисциплін, які мають бути вивчені раніше): рисунок, живопис, основи композиції, кольорознавство.			

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

У програмі «Пленерної практики» викладено загальні теоретичні та практичні питання формування та засвоєння навичок роботи на пленері для графічного і живописного відтворення предметно-просторового середовища. Висвітлено методичну послідовність роботи на пленері.

Знання теорії і практики пленеру є необхідною складовою художньої освіти, вони формують професійний рівень мистця.

Пленерна практика є обов'язковою складовою освітньої програми і сприяє оволодінню **програмних результатів** навчання:

ПРН 7. Знання художніх, технічних та технологічних особливостей роботи в матеріалі (живопис, рисунок, пластика, декоративно-прикладне мистецтво), уміння їх використовувати в освітньому процесі і самостійній творчій діяльності.

ПРН 8. Знання і розуміння фахового понятійно-категоріального тезаурусу, вміння його використовувати в освітньому процесі у закладах загальної середньої та позашкільної освіти з поглибленим вивченням образотворчого мистецтва, вміння формувати уявлення про сутність, види і жанри мистецтва.

ПРН 12. Уміння проявляти лідерські якості в освітньому середовищі, організовувати і проводити заходи позаурочної і позакласної роботи з образотворчого мистецтва (екскурсії в художні музеї і майстерні, організація виставок, практичні заняття на пленері).

ПРН 13. Уміння керувати художньо-творчою діяльністю учнів із урахуванням їх вікових та індивідуальних особливостей, здійснювати педагогічний супровід процесів соціалізації та професійного самовизначення учнів у сфері образотворчого мистецтва.

Компетентності, для формування яких використовується ця навчальна практика, включають:

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК 8. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 10. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт

Фахові компетентності (ФК)

ФК 9. Здатність до практичної художньої діяльності в галузі образотворчого та декоративного мистецтва.

ФК 11. Здатність до організації і проведення позаурочної і позакласної роботи з образотворчого мистецтва (екскурсії в художні музеї і майстерні, організація виставок, практичні заняття на пленері).

Мета практики «Пленер» - дати здобувачам вищої освіти уявлення про загальні теоретичні та практичні питання пленерних замальовок та етюдів.

Завдання курсу:

- оволодіння методикою та практикою пленерних замальовок;
- оволодіння методикою та практикою етюдного живопису.

3. Очікувані результати навчання (базуються на програмних результатах навчання, визначених відповідною освітньою програмою, та деталізуються)

У результаті проходження навчальної практики здобувач освіти повинен знати:

- закони композивання простору в залежності від архітектурної ситуації, освітлення та інших факторів оточуючого середовища;
- закони перспективної побудови;
- наукову термінологію з пленеру;
- матеріали для рисунку та живопису;
- мистецькі техніки;

вміти:

- виявляти видимі детермінанти організації простору;
- відстежувати образні особливості природних та рукотворних об'єктів;
- обирати та аналізувати зображальні мотиви;
- передавати об'єкти тривимірного простору за допомогою живописних та графічних засобів;
- грамотно оформлювати пленерні замальовки та етюди.

4. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. Графічні начерки на пленері

Тема 1. . Начерки природних мотивів (формат довільний).

Тема 2. Начерки архітектурних мотивів (формат довільний).

Модуль 2. Живописні етюди на пленері

Тема 3. Етюди природного мотиву (формат 30 на 40 см).

Тема 4. Етюди архітектурного мотиву (формат 30 на 40 см).

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с. р.		л	п	лаб.	інд.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1. Графічні начерки на пленері												
Тема 1. Начерки природних мотивів (формат довільний).	40					40	40					40
Тема 2. Начерки архітектурних мотивів (формат довільний).	40					40	40					40
Усього годин (модуль 1)	80					80	80					80
Модуль 2. Живописні етюди на пленері												
Тема 3. Етюди природного мотиву (формат 30 на 40 см).	50					50	50					50
Тема 4. Етюди архітектурного мотиву (формат 30 на 40 см).	50					50	50					50
Усього годин (модуль 2)	100					100	100					100
Усього годин	180					180	180					180

9. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Начерки природних мотивів (формат довільний).	40
2	Начерки архітектурних мотивів (формат довільний).	40
3	Етюди природного мотиву (формат 30 на 40 см).	50
4	Етюди архітектурного мотиву (формат 30 на 40 см).	50

11. Методи навчання.

МН1 – словесний метод (дискусія, співбесіда тощо);

МН2 – практичний метод (самостійні заняття);

МН3 – наочний метод (метод ілюстрацій і метод демонстрацій);

МН6 – самостійна робота (розв’язання завдань);

12. Методи оцінювання.

МО7 – презентації результатів виконаних завдань та досліджень.

13. Засоби діагностики результатів практики

- перегляд

- презентації результатів виконаних завдань.

14. Критерії оцінювання результатів практики.

Суми балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ЄКТС	Значення оцінки ЄКТС	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою (залік)
90-100	A	відмінно	здобувач вищої освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги	Високий (творчий)	зараховано

			викладача знаходить і опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні здібності		
82-89	В	добре	здобувач вищої освіти вільно володіє теоретичним матеріалом, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна	Достатній (конструктивно-варіативний)	зараховано
74-81	С	добре	здобувач вищої освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, загалом самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, з-поміж яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок	Достатній (конструктивно-варіативний)	зараховано
64-73	Д	задовільно	здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, за допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, задовільно виправляти помилки, з-поміж яких є значна кількість суттєвих	Середній (репродуктивний)	зараховано
60-63	Е	задовільно	здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його	Середній (репродуктивний)	зараховано

			відтворює на репродуктивному рівні		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання семестрового контролю	здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу	Низький (рецептивно-продуктивний)	не зараховано
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів	Низький (рецептивно-продуктивний)	не зараховано

Підсумкова (загальна) оцінка з навчальної практики є сумою рейтингових оцінок (балів), одержаних за окремі оцінювані форми навчальної діяльності: поточне та підсумкове оцінювання рівня засвоєння теоретичного матеріалу під час самостійної роботи (модульний контроль); оцінка (бали) за практичну діяльність.

15. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Модуль 1.					Модуль 2.						Сума	
Самостійна робота (перегляд)					Самостійна робота (перегляд)							
T1	T2				T3	T4						100
20	20				30	30						

T1, T2 ... T9 – теми змістових модулів.

16. Методичне забезпечення

1. Методичні рекомендації з навчальної практики «Пленер» для здобувачів галузі знань 02 Культура і мистецтво, спеціальності 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація. Крайлюк Л. В.; Рівне : РДГУ, 2022. 18 с.

2. Методичні рекомендації до пленерної практики для здобувачів вищої освіти за спеціальністю 0.23 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація. Рівне: РДГУ, 2024. 22 с.

https://drive.google.com/drive/folders/1vHOBLK_xU_ai7nh-RojUA1w5B3c6gjG0

3. Візуальні матеріали на електронних носіях.

18. Рекомендована література (основна, допоміжна)

1. Вишеславський Г., Сидор-Гібелінда О. Термінологія сучасного мистецтва: Означення, неологізми жаргонізми сучасного візуального мистецтва України // Pars-Київ: Terra Incognita. 2010. 416 с.
2. Давидов В.М. Зміст навчальної практики «Пленер» у професійній підготовці педагога-художника / Наукові записки ЦДПУ ім. В. Винниченка. Серія: Педагогічні науки. Вип. 155. Кропивницький: ЦДПУ ім. В. Винниченка, 2019. С. 107-111.
3. Іттен Й. Мистецтво кольору: Суб'єктивний досвід і об'єктивне пізнання як шлях до мистецтва. Навч. посіб. / Йоганнес Іттен. Пер. із нім. С. Святенко. Київ: ArtHuss, 2022. 96 с., іл.
4. Музика О. Пленерна практика як важливий компонент підготовки майбутнього вчителя образотворчого мистецтва / О. Музика // Проблеми підготовки сучасного вчителя. 2012. № 6 (2). С. 47–52.
5. Семешко Е. Г. Деякі особливості виконання пленерних етюдів як складової художньої освіти / Е. Г. Семешко // Проблеми сучасності: мистецтво, культура, педагогіка: зб. наук. праць / Луган. держ. ін.-т культури і мистецтв; за заг. ред. В. Л. Філіппова. Луганськ: Вид-во ЛДІКМ, 2010. Вип. 15. С. 217–221.
6. Сланський Б. Техніка живопису та реставрації / Богуслав Сланський; авт. Передм. та упоряд. І. Дорофієнко. К. : Мистецтво, 2009. 304 с., іл.
7. Унковский А. А. Живопись. Вопросы колорита / А. А. Унковский. М.: Просвещение, 1980. 280 с.
8. Черватюк В. Методичні рекомендації з пленерного живопису для молодих художників / В. Черватюк // Українська академія мистецтва. 2013. Вип. 21. С. 44–51.
9. Черватюк В. Пленерний живопис – невід'ємна складова художньої освіти / В. Черватюк // Актуальні проблеми мистецької практики і мистецтвознавчої науки. 2010. Вип. 3. С. 403-409.

Порядок оскарження оцінок

Процедура оскарження оцінок регулюється внутрішніми нормативними документами навчального закладу, саме ПОЛОЖЕННЯМ ПРО ОРГАНІЗАЦІЮ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ У РІВНЕНСЬКОМ